

Lovforslag, at denne maatte ikke kjende Fortiden, naar han kunde paastaa, at den Krise, hvori vort Land for Tiden befinder sig navnlig med Hensyn til Landbosforholdene, aldrig havde været saa slem siden 1810, som den er for Diebliffet, og Finantsministeren henviste da til, at Tidsrummet 1814—26 var betydelig værre. Ja, Afgjørelsen af dette Spørgsmaal beror jo rigtignok paa, hvor langt man ser ud i Fremtiden. Thi det var vistnok den almindelige Opfattelse den Gang af de daarlige Tider — og det har viist sig rigtigt — at de kun vare forbigaaende. Det viste sig altsaa, at skjøndt Tiderne fra 1814—26 vare slette, have vi jo dog senere levet i en Periode, hvor Forholdene med Hensyn til Landbruget have været særdeles tilfredsstillende. Selv om det nu kunde siges, hvad jeg ikke tør bedømme, at Tiderne i Diebliffet ikke ere værre end i den Periode, vil jeg særlig lægge Betoning paa Ordene „i Diebliffet“. Thi den høitærede Finantsminister veed som dygtig Landmand langt bedre end jeg, at der for Diebliffet ikke gives noget Forhold, som berettiger os til at tro, at disse slette Tider for Landmanden, som for Tiden findes, skulle bedres. Der foreligger Intet i den Retning, tværtimod foreligger der enkelte Ting, som tyde paa, at disse Tider for Landbruget skulle blive endnu daarligere. I 1814—26 kjendte man jo slet ikke den Konkurrence for Landmanden, som nu finder Sted; man kjendte ikke saaledes som nu til Lande, hvorfra Produktionen strømmer til Europa i overordentlig Mængde, og hvor Frembringelsen af Landbrugsprodukter er saa billig, sammenlignet med, hvad det koster at frembringe dem i Europa, for ikke at tale om Danmark. Det kunde vistnok interessere Alle at høre nærmere, om Finantsministeren dog ikke vil give Forslagsstilleren Ret i, at Tiderne nu virkelig ere langt ringere end den Gang, forsaavidt en Tilstand virkelig er ringere, naar der er al Udsigt til, at den bliver værre og værre, uden at man kan øine Noget som helst — og det kan jeg ikke — som kan bringe Tiderne fremad. Det forekommer mig altsaa, at der er al Anledning til for den høitærede Finantsminister, forsaavidt han deler disse mine Ansuelser om Fremtiden for Landbruget, da at være med til at lette Skattebyrden paa alle de Omraader, hvor det er muligt at lette den, og det er sikkert muligt at tage en Byrde bort ved denne Afgift, som beløber sig, saa vidt jeg veed, til 6—700,000 Kr. I det Hele taget, naar Finantsministeren saa ofte udtaler sig om sin store Interesse for Landbruget, og naar han

vistnok vil dele Ansuelser med mig om, at der er al Udsigt til, at Tiderne blive daarligere og daarligere, forekommer det mig, at han burde vække Haand til Fuldbyrkelse af et saa ringe Forlangende som dette, men som alligevel har Betydning for Landbruget. Jeg skal bede Finantsministeren overveie disse Forhold og, som jeg tillod mig at sige, kaste Blikket lidt længere bort end til de moderne europæiske Stater, forsaavidt andre Staters Skatteforhold ere bedre end vore.

Finantsministeren (Estrup): Er det ærede Medlem, der nu satte sig, ganste vis paa, at $\frac{3}{4}$ Million ikke paa anden Maade kan komme Landbruget langt virksomere til Nytte end gennem Afstafelsen af Halvprocentafgiften? Jeg tror, at naar det ærede Medlem nøie vil undersøge det Spørgsmaal, vil han ikke kunne besvare det med Ja. Det er jo ganste umuligt at se saaledes ud i Fremtiden, at man skulde kunne sige, at den nuværende trykkende Tilstand vil vedblive uden Bedring saa og saa længe. Jeg tror, at saadant Fremsyn ikke er givet Nogen. Der er saa mange forskjellige Faktorer, der komme til at influere derpaa, at det ikke er saa let en Sag, som det ærede Medlem mente, at sige, at da Danmark nu er i Konkurrence med hele den øvrige Verden, saa maa det danske Landbrug vedblive at være under det samme Tryk, som det er. Det tror jeg i Virkeligheden ikke, at det ærede Medlem vil være berettiget til at sige. Min Bemærkning før om, at Tiden efter 1810 og navnlig fra 1814—1826 havde været ganste anderledes trykkende end den nuværende Tid, var jo fremtaltd ved, hvad den ærede Forslagsstiller havde anført, men jeg skal dog tillade mig til nærmere Illustration deraf at gjøre opmærksom paa, at i de Tider var det meget almindeligt, at Giendommene ikke en Gang kunde svare deres Skatter, at Giendommene kom til Tvangsauktion, ikke fordi Gjælden manglede Gyne til at fyldestgjøre Prioritetshaverne o. s. v., men at de ligefrem maatte tages for de Skatter, der hvilede paa dem. Jeg tror nok, at naar man vil sammenligne de Tilstande med de nuværende, maa man indrømme, at Trykket nu, hvor haardt det end føles, er Intet i Sammenligning med det, der hvilede paa Landbruget den Gang. Og hvad Afætningsforholdene angaar, da er det vel fuldstændig rigtigt, at den Gang kjendte vi ikke til Konkurrencen med Indien, Amerika, Sortehavslændene o. s. v. Det er ganste vist. Men ikke desto mindre vare Afætningsforholdene for vort Hovedprodukt Korn saa slette, at Staten for at faae sine Skatter maatte tage dem i